

Τέλεση της Ιεροσολυμίτικης Προηγιασμένης του Αγίου Ιακώβου του Αδελφοθέου στη Θεολογική Σχολή του Α.Π.Θ

/ [Πεμπτούσία](#)

Εκτός από τη Βυζαντινή Προηγιασμένη στη λειτουργική μας παράδοση μαρτυρείται και αυτή των Ιεροσολύμων «ην τινες μεν Ιακώβου είναι φασί του ονομασθέντος αδελφού Κυρίου» (Θεόδωρος Ανδίδων, PG 87, 3981D). Σίγουρα δεν είναι έργο του πρώτου Επισκόπου των Ιεροσολύμων, διότι την εποχή εκείνη δεν υπήρχε η πράξη της Προηγιασμένης και σε κάθε περίπτωση τα λειτουργικά κείμενα γράφονται από τον 4^ο και εντεύθεν αιώνα. Η σύνδεσή της όμως με το όνομα του Αποστόλου Ιακώβου δείχνει την παλαιότητα και την αναφορά της στη λειτουργική πράξη της Εκκλησίας των Ιεροσολύμων.

Η εν λόγω Ακολουθία έχει τη δομή της βυζαντινής Προηγιασμένης με διαφορετικές βεβαίως ευχές. Είναι προϊόν μακράς εξελίξεως και σύμφωνα με τις πηγές ετελείτο στα Ιεροσόλυμα και το Σινά κατά τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή και τις πρώτες τρεις ημέρες της Μεγάλης Εβδομάδος, τουλάχιστον μέχρι τον 12^ο αιώνα.

Το Τυπικό της Αναστάσεως που είναι αυτής της εποχής μας διασώζει σημαντικά στοιχεία της εν λόγω Προηγιασμένης, τα οποία ο μακαριστός Καθηγητής Ιωάννης Φουντούλης συμπλήρωσε από την πλήρη Λειτουργία του αγίου Ιακώβου, προς λειτουργική χρήση.

Ο Εσπερινός με τον οποίο εκ των πραγμάτων είναι συνδεδεμένη η Ιεροσολυμιτική Προηγιασμένη είναι πληρέστερος από αυτόν της Βυζαντινής Προηγιασμένης. Περιλαμβάνει το «Καταξίωσον», απόστιχα, λιτή και το «Νυν απολύεις». Το Τυπικό προβλέπει επίσης τρία αναγνώσματα από την Παλαιά Διαθήκη, χωρίς το «Φως Χριστού φαίνει πάσι» ενδιάμεσα. Η Θ' Ώρα λ.χ. μέχρι το «μη δη παραδώης ημάς εις τέλος...», ο Προοιμιακός και τα «Προς Κύριον...» (ΙΗ' Κάθισμα του Ψαλτηρίου) είναι χαρακτηριστικό ότι ψάλλονται κατά την αρχαία τάξη «πραεία τη φωνή» ή «εν γαληνότητι». Προσιδιάζει έτσι η ψαλμωδία αυτή προς το «συνεσκιασμένως και πενθηρώς», κατά τον άγιο Θεόδωρο του Στουδίτη, επικρατούν κλίμα της Προηγιασμένης.

Αυτό λοιπόν το εξαιρετικά ενδιαφέρον Ιεροσολυμιτικό πρότυπο είχαν την ευκαιρία να αναβιώσουν οι φοιτητές της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σε πρόσφατη σύναξή τους στο πλαίσιο του Εβδομαδιαίου λειτουργικού Προγράμματος στον εντός της Σχολής υπάρχοντα Ιερό Ναό της Αγίας Τριάδος.